

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg takker for tilslutningen fra alle ordførere med undtagelse af hr. Keld Albrechtsen. Det er sådan nærmest et ritual.

Jeg vil gerne sige til hr. Keld Albrechtsen, at også i denne sag skinner det jo igennem, at der er to ting, hr. Keld Albrechtsen ikke kan fordrage. Det ene er EU, og det andet er det øgede økonomiske samarbejde og den øgede handel, så det må selvfølgelig også få betydning i denne sag. Jeg synes, det er lidt synd for Turkmenistan, som har hårdt brug for bedre økonomiske og politiske forbindelser til EU.

Jeg vil gøre opmærksom på ved denne behandling, at den dialog med Turkmenistan og dets myndigheder, som er en del af formålet med aftalen, jo også vil omfatte en dialog om menneskerettigheder. Jeg skal ikke lægge skjul på, at der i EU-kredsen ikke er stor begejstring for menneskerettighedssituationen i Turkmenistan. Det er et aliggende, som vi selvfølgelig agter at bringe op i de diskussioner, der er, og jeg er overbevist om, at ved at lave en aftale af denne type med Turkmenistan skaber man en bedre ramme for en meningsfuld diskussion om menneskerettigheder med dette land.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 2:

Forslag til folketingsbeslutning om en alsidig og fair europadebat med en uvildig ekspertudredning.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Fremsat 7/10 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Regeringen lægger vægt på at sikre en åben og grundig debat forud for folkeafstemningen om Danmarks forhold til den fælles valuta. Regeringen hilser det også velkommen, at Dansk Udenrigspolitisk Institut har påtaget sig at udarbejde en rapport om udviklingen siden 1992 på de områder, der er omfattet af de danske forbehold. Som det er forslagsstillerne bekendt, sker det just på anmodning fra et enigt Europaudvalg. Jeg er sikker på, at rapporten bliver et vigtigt bidrag i den danske Europadebat.

Regeringen bidrager selv til debatten. Folketinget bidrager på mange måder ved debatterne her i salen, i Europaudvalget, gennem Folketingets EU-oplysning, og herudover er det selvfølgelig op til partierne i Folketinget at bidrage til debatten, hvad de jo også gør flittigt. Der bliver således tilvejebragt et godt og et omfattende grundlag for debatten om den fælles valuta.

Når det drejer sig om grundloven og spørgsmålet om overførelse af beføjelser, som tilkommer rigets myndigheder, så får regeringen altid en vurdering af Justitsministeriet, som stilles til rådighed for Folketinget. Den procedure har vi ikke tænkt os at ændre ved. Det står selvfølgelig andre frit for, om de vil indhente andre vurderinger. Regeringen vil henholde sig til den omfattende juridiske vurdering, som Justitsministeriet står for.

Det er jo ikke første gang, at der er fremsat forslag om uvildige undersøgelser. Det synes at være et fast element i EU-modstanderpartiernes linje.

Jeg skal ikke kommentere forslaget yderligere, men skal kun understrege til sidst, at regeringen ikke kan støtte dette forslag til folketingsbeslutning.

Jacob Buksti (S):

Socialdemokratiet ønsker en bred og åben debat forud for afstemningen om den fælles valuta. Der skal også være den fornødne tid til debat. Vi har lagt afgørende vægt på at følge udviklingen i det europæiske valutasamarbejde tæt. Det er naturligvis i dansk interesse at få belyst, hvad det er, vi går ind til, og hvad virkningerne af at tilslutte Danmark til den fælles valuta vil være. Det gælder både de politiske og de økonomiske virkninger. Derfor skal både fordele og ulemper diskuteres åbent. Befolkningen skal have et ordentligt grundlag at tage stilling på.

Folketinget har afsat 15 mio. kr. i år og de følgende 2 år til oplysning om EU. Halvdelen går til partier og bevægelser, den anden halvdel kan søges af alle. En stor del af pengene vil helt sikkert gå til debat og oplysning om den fælles valuta i alle afkroge af landet. Regeringen har på sin side sat 5 mio. kr. af til at informere om den fælles valuta, så vi er ganske godt dækket ind.

Jeg glæder mig over, at debatten er kommet godt fra start. Der har allerede været afholdt mange møder og høringer, og debatbøger er kommet på gaden.

I Socialdemokratiet ønsker vi en ægte folkelig debat med deltagelse af så mange almindelige mennesker, bevægelser, organisationer og partier som muligt. Vi mener ikke, dagsordenen alene skal sættes af eksperter og professionelle meningsmagere. Vi er modstandere af at statsautorisere debatten. Det frygter vi vil ske med dette beslutningsforslag. Der vil blive lagt låg på debatten, mens de ophøjede eksperter slås bag lukkede døre. Socialdemokratiet tvivler i øvrigt på, at der ville komme noget konstruktivt ud af sammensætte kommissionen på den måde, forslaget lægger op til.

Vi er i stedet for tilhængere af, at den fælles valuta og dens mulige konsekvenser for Danmark belyses fra mange forskellige vinkler med bidrag fra mange forskellige sider. Socialdemokratiet hilser med stor tilfredshed, at det faktisk også sker. LO har således udsendt en rapport om den fælles valuta, det er spændende læsning, som mange ville have godt af at sætte sig ind i.

Socialdemokratiet noterer sig også med glæde, at Rådet for Europæisk Politik vil iværksætte en alsidig udredning om Danmark og den fælles valuta. Rådet for Europæisk Politik rummer både tilhængere og modstandere af den fælles valuta. Det er derfor et godt forum til at sætte en afbalanceret debat i gang om både fordele og ulemper.

Jeg vil da også nævne den udredning, som Folketingets Europaudvalg har bedt Dansk Udenrigspolitisk Institut stå for. Den skal belyse udviklingen på de områder, hvor Danmark har et forbehold. Udredningen vil helt sikkert give os nyttig viden, der kan indgå i debatten om den fælles valuta.

Hvad angår forholdet til den danske grundlov, er det allerede grundigt belyst i forbindelse med forarbejdet til Maastrichttraktaten, og vi har fuld tillid til, at Justitsministeriet er i stand

til at foretage en kvalificeret ajourføring af dette grundlag. Derudover afholder Folketinget jo en stort anlagt grundlovskonference i Helsingør i morgen og i overmorgen, og her står det jo enhver frit for at bringe dette tema op.

Vi er altså allerede dækket godt ind. Der er ikke brug for nye ekspertkommissioner. Socialdemokratiet ønsker en bred folkelig og alsidig debat. Det tror vi ikke beslutningsforslaget vil bidrage til. Derfor afviser vi det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg spurgte forleden, da vi havde en forespørgselsdebat, om, hvordan Socialdemokratiet vil sikre, at spørgsmålet om fordele og ulemper ved medlemskab i euroen vil blive godt og grundigt belyst, for det var jo et punkt, som den socialdemokratiske kongres lagde utrolig megen vægt på netop skulle belyses, og det er jo også i det lys, at vores beslutningsforslag skal ses. Jeg vil gerne spørge hr. Jacob Buksti, om han ikke er enig i, at den DUPI-redegørelse, som i øvrigt kan være en udmærket ting at få, ikke løser dét spørgsmål.

Jeg synes, det er glimrende, der kommer al mulig debat, jeg har også set, man har lavet et debatpanel i Socialdemokratiet, men der er jo ikke rigtig nogen af de ting, der kan erstatte det, som vi her foreslår. Men der har hr. Jacob Buksti måske nogle bud, som han endnu ikke har åbenbaret her fra talerstolen?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne med det samme complimentere hr. Jacob Buksti for udtalelserne om den rapport, som Rådet for Europæisk Politik vil lave. Jeg synes også, det er meget nyttigt, at de har taget det initiativ og vil lave et stykke arbejde på baggrund af Kalm-Fors-rapporten fra Sverige.

Hr. Jacob Buksti gør meget ud af at forklare, at vi ikke skal have en statsstyret eurodebat. Vi skal have en debat, der er præget af græsrodsbevægelser, folk, der tager ordet i forskellige forsamlinger osv., og det kan jeg være meget enig i.

Men jeg vil gerne spørge hr. Jacob Buksti, om han ikke vil give os et indtryk af, hvordan pengemidlerne vil blive fordelt på henholdsvis ja til kronen-kampagner og nej til kronen-kampagner, hvis vi sådan tager et skøn ud fra, hvem vi i dag ved vil komme på banen af de store organisationer og de store virksomheder plus for-

delingen af de midler, som er afsat til Folketingets partier m.v. Altså bare sådan et løst skøn, så vi kan få et indtryk, selv om vi er enige om, at det skal være en græsrodsdebat osv.

Hvis det er, som det er i dag, hvordan bliver fordelingen så?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg godt sige, at vi har stor tillid til, at de, som har synspunkter i debatten, også kommer frem med dem, og derfor er jeg helt overbevist om, at både fordele og ulemper nok skal blive ført frem.

Derudover – det blev også nævnt af hr.

Kristian Thulesen Dahl – er vi meget optaget af de tanker, de overvejelser og det kommissorium, som allerede ligger for den undersøgelse, som Rådet for Europæisk Politik vil forestå, så derfor er jeg faktisk fuld af fortrængning til, at det kommer til at ske helt uafhængigt af, hvad hr. Keld Albrechtsen i øvrigt måtte mene.

Endelig til hr. Kristian Thulesen Dahl til spørgsmålet om fordeling af pengemidler: Jamen de, der deltager i debatten, har alle muligheder for at søge pengemidler, bl.a. er der 15 mio. kr. at tage af i år, 15 mio. kr. at tage af næste år i, hvad hedder det, Nævnet for EU-oplysnings, og jeg tror ikke, at hr. Keld Albrechtsen og hr. Kristian Thulesen Dahl vil modsige mig med hensyn til, at der synes at være en overvægt af, at de, der søger disse penge, i høj grad er folk, som har et, skal vi sige det diplomatisk, skeptisk forhold til, hvad der foregår i EU.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg håber naturligvis ligesom hr. Jacob Buksti, at der kommer en masse gode bidrag alle mulige steder fra. Det er slet ikke det. Men vi ved jo godt, hvordan pengekasserne er fordelt. Vi ved jo også godt, at de 5 mio. kr., som regeringen vil bruge, ikke bliver til en analyse af fordele og ulemper, for Økonomiministeriet er simpelt hen ikke i stand til at få øje på en ulempe. Det ved hr. Jacob Buksti jo godt.

Derfor var det vores hensigt med det her forslag, at vi gerne ville have et mere systematisk arbejde, således at man fik sammenstillet en række oplysninger gennem et grundigt kvalitetsarbejde, som så partier og befolkning kunne bruge i debatten som et sagligt udgangspunkt. Det er ikke nogen ekspertstyring af en debat,

men det vil give et godt grundlag, et kvalitetsløft for debatten.

Så vil jeg godt spørge hr. Jacob Buksti: Når hr. Jacob Buksti nu henviser til Justitsministeriet med hensyn til grundlovsspørgsmålet, er hr. Jacob Buksti så opmærksom på, at der siden dengang er kommet en dom ved Højesteret, som jo siger noget om grænserne for suverænitetsafgivelse? Det nødvendiggør, så vidt jeg kan se, en helt ny redegørelse.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne takke hr. Jacob Buksti for det svar, hr. Jacob Buksti gav. Det var bare ikke et svar på det spørgsmål, jeg havde stillet. Det var et svar på, hvem der søger de penge, der er afsat på finansloven. Det var ikke det, jeg spurgte om.

Jeg spurgte, om hr. Jacob Buksti ville give et skøn over, hvordan pengene i en kommende kampagne for eller imod kronen vil være fordelt, når man tager i betragtning, hvilke organisationer, hvilke virksomheder, hvilke partier med pengemaskine i ryggen osv. der vil gå på banen i det spørgsmål.

Det er ikke nødvendigvis sådan, at vi skal rette op på det via statsmidler. Det er ikke sådan noget, jeg tænker på, men jeg synes, det vil være interessant, at hr. Jacob Buksti også giver sit besyv med, når vi taler om den fordeling, som selvfølgelig vil påvirke en folkeafstemningskampagne for eller imod kronen.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Hr. Jacob Buksti lagde i sin tale vægt på, at vi skulle have en folkelig debat, og fik sagt det, som om det var i modsætning til, at vi skulle have oplysning. Jeg synes, at det, der karakteriserer ØMU'en, er, at der er brug for en folkelig debat, men også, at den er teknisk og økonomisk rimeligt kompliceret, og at mekanismerne og de konsekvenser, ØMU'en får, teknisk og økonomisk er meget komplicerede.

Det betyder, så vidt jeg kan se, at vi faktisk får skabt nogle myter. F.eks. er det sidste, Socialdemokratiet har lanceret oven i købet økonomisk begrundet, at ØMU'en så sandelig er til gavn for beskæftigelsen, når vi ganske bestemt ved, at ØMU'en har en konstruktion, der faktisk er til skade for beskæftigelsen.

Jeg synes, det kunne være godt mere nøjternt at få redegjort for, hvorledes forskellige

økonomiske skoler kan komme frem til så forskellige udgangspunkter, medmindre det altså alene er nogle politiske myter, Socialdemokratiet vil skabe.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Til det sidste vil jeg bare sige, at jeg altså faktisk har svært ved at se, at det er Socialdemokratiet, der forsøger at skabe myter. Jeg synes, det er alle mulige andre, der forsøger at finde håret i suppen for at danne basis for de myter, der i øvrigt har meget let ved at overleve.

Jeg kan ikke forstå, at når jeg heroppefra siger, at vi er interesseret i en folkelig debat, bliver det opfattet, som om vi er modstandere af, at der skal være oplysning. Jeg kan ikke forstå, at når det er sådan, jeg siger heroppefra, at der ligger den ene rapport efter den anden, så er det et udtryk for, at vi vil forhindre det. Jeg kan ikke forstå, når det er sådan, jeg heroppefra siger, at vi sætter stor pris på, at man i Rådet for Europæisk Politik faktisk er i gang med at lave præcis det, der her bliver stillet forslag om.

Jeg må tage det, som bliver sagt fra hr. Keld Albrechtsens side og fra hr. Knud Erik Hansens side som udtryk for mistillid til det kommissorium, som er udarbejdet af Rådet for Europæisk Politik her den 4. oktober, hvori der faktisk lægges op til, at uvildige såkaldte eksperter, økonomer og politologer, skal stå for en kortere historisk redegørelse for den tidligere møntunion, en uddybet redegørelse for ØMU'ens tilblivelse, formål, idégrundlag, institutionelle opbygning, faktiske virke, konsekvenser for den danske model, legitimationsbase i den danske befolkning, udsigten til, hvordan det fungerer, og en samlet analyse af, hvordan og hvorledes Danmark vil være inden for ØMU'en. Man må meget undskylde, men jeg synes, det dækker nogenlunde det, vi snakker om her.

Hvad endelig angår grundloven, så er det sådan, at hr. Keld Albrechtsen tror, det er forbigået min opmærksomhed, at der er faldet en højesteretsdom. Nej, det er det ikke. Men jeg vil så spørge, om det er forbigået hr. Keld Albrechtsens opmærksomhed, at der i dag i Dagbladet Børsen er udsagn fra i hvert fald to af de mest førende statsretslige eksperter, som siger, at det projekt, som hr. Keld Albrechtsen er ved at bevæge sig ind i, vil hr. Keld Albrechtsen stå sig bedst ved at spare sine penge til, for pengene er spildt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Med hensyn til grundlovsspørgsmål vil jeg godt spørge hr. Jacob Buksti, om det ikke er korrekt, at når der kommer en social harmonisering i EU, hvilket spørgsmål sikkert allerede kommer op på regeringskonferencen, ja, så kommer vi altså ind på et område, som er så følsomt for suveræniteten, som har så dybtgående indvirkning på Folketingets beføjelser, at vi kommer til det punkt, som Højesteret omtalte i sin dom, nemlig det punkt, hvor Danmark ikke længere kan betragtes som et selvstændigt land.

Det må vi jo have en analyse af, og der er jeg altså ikke særlig tryk ved at få en gentagelse af den analyse, som Justitsministeriet producerede i sin tid. Det er derfor, jeg rejser spørgsmålet om at få en uvildig redegørelse for det forhold. Det synes jeg da ærlig talt godt hr. Jacob Buksti kunne se er et problem.

Så kan man gå ind for den sociale harmonisering, det har hr. Jacob Buksti lov til at gøre, men han kan da ikke komme uden om, at det grundlæggende vil ændre Folketingets stilling.

Så vil jeg blot spørge hr. Jacob Buksti, når han nu. . . nej, det må jeg vist ikke.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Nej, det vil jeg ikke synes om. Hr. Kristian Thulesen Dahl.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg har fuld forståelse for, at hr. Jacob Buksti blev så engageret i sit seneste svar til SF og Enhedslisten, at han ikke havde tid til at besvare mit spørgsmål, og derfor skal jeg bare benytte denne her lejlighed til at referere til det og bede hr. Jacob Buksti svare på det.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg har stor, stor, stor forståelse for hr. Keld Albrechtsens statsretlige indsigt, og jeg kan forstå, at hr. Keld Albrechtsen har mere indsigt end selv de største kapaciteter her i landet.

Jeg skal tillade mig at citere en, som jeg i hvert fald mener har en vis anseelse som statsretkyndig, nemlig professor Jens Peter Christensen, dr.jur., Aarhus Universitet, der i dag til dagbladet B.T. siger: »Man kan ikke udelukke, at sagen kan føres for retten, men efter min mening kan den ikke vindes. Selvfølgelig er ØMU'en væsentlig, men vi er ikke helt

ude ved grænsen af den danske stats selvstændighed.«

Det må betyde, at hr. Keld Albrechtsen har en helt anden statsretlig indsigt end disse eksperter.

Endelig vil jeg bare sige til hr. Kristian Thulesen Dahl: Jeg har naturligvis ingen som helst synske evner, så jeg kan ikke konstatere, hvordan og hvorledes midlerne måtte blive fordelt mellem tilhængere og modstandere i en fremtidig situation.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Jacob Buksti citerer formuleringen »ikke helt ude ved grænsen«. Ja, det er jo et vanskeligt spørgsmål at afgøre på forhånd, især, vil jeg sige til hr. Jacob Buksti, når den sociale harmonisering kommer.

Jeg går ud fra, at de udtalelser, hr. Jacob Buksti citerer, er på det nuværende traktatgrundlag, men det bliver jo lavet om på regeringskonferencen. Så jeg er ikke så sikker på, den holder den med grundloven, som hr. Jacob Buksti er ude med dér.

Så vil jeg godt sige med hensyn til det kommissorium, som hr. Jacob Buksti nævnte, for Rådet for Europæisk Politik, at det er et udmærket kommissorium, ingen tvivl om det, det bliver en god redegørelse, og den bliver nyttig. Men er hr. Jacob Buksti ikke enig i, at den dækker jo ikke helt præcist det behov, vi har for en sammenstilling af fordele og ulemper i en sammenfattet redegørelse netop om det spørgsmål, som vi har fremsat beslutningsforslag om her?

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Nu kan jeg jo godt forstå, det bliver svært, når det er sådan, at hr. Keld Albrechtsen som statsretskyndig nu skal forholde sig til, ikke hvordan verden ser ud, men hvordan hr. Keld Albrechtsen tror den bliver. Der er jo virkelig mulighed for alle mulige statsretlige udredninger, hvis det er sådan, at vi også skal have nogle om, hvordan vi tror det bliver.

Det, som de her udtalelser fra professor Hjalte Rasmussen og professor Jens Peter Christensen går på, er, hvad konsekvenserne i forhold til grundloven er, hvis Danmark skal tilslutte sig den fælles valuta, og det er, så vidt jeg har forstået, det, det handler om. Begge disse kyndige folk siger, at det vil være spild af penge. Det, som Hjalte Rasmussen siger, er, at

det, som Højesteret tilkendegav, var, at man sandsynligvis kan rejse sagen. Men det, som begge disse folk siger, er, at der er al mulig sandsynlighed for, at man ikke kan vinde den, fordi man netop ikke er dér, hvor hr. Keld Albrechtsen antyder at vi er eller vil komme.

Endelig at det her kommissorium fra Rådet for Europæisk Politik ikke dækker det, der ligger i det her forslag. Jeg må tilstå, at det har jeg svært ved at se. Jeg har svært ved at se, at den udredning, der lægges op til her, ikke vil komme til at berøre fordele og ulemper, endda fordele og ulemper stillet op af folk, som måtte have forskellige synspunkter på sagen. Så det er jeg faktisk helt tryk ved.

Jens Rohde (V):

Vi behandlede jo det her emne for blot et halvt år siden, og det overrasker nok ikke nogen, heller ikke hr. Keld Albrechtsen, når jeg siger, at vi i Venstre ikke har ændret holdning.

I Venstre støtter vi naturligvis en alsidig og fair Europadebat, og helst skal så mange som muligt også deltage i debatten. Men at man nu beder om nye ekspertudredninger om fordele og ulemper ved euroen, det er altså at skyde et pænt stykke over målet.

I Venstre glæder vi os meget til at se den rapport fra DUPI, som Folketinget jo har fået bestilt på foranledning af Venstre, og jeg er sikkert på, det bliver et sagligt og godt stykke arbejde, som vi her vil se resultatet af. Der foreligger jo så væsentlige bidrag fra eksperter i både Danmark og udlandet om det her emne og nu altså også arbejdet fra Rådet for Europæisk Politik.

Det er selvfølgelig klart, at alle har deres udgangspunkt. Men det er jo netop det, som sammen med den øvrige folkelige debat danner et ganske godt grundlag for information og holdningsdannelse om EU, og beslutningen om deltagelse i euroen er jo i bund og grund en politisk beslutning.

Så vil jeg sige som sidst, at uvildige rapporter lavet af modstandere og tilhængere af EU jo i virkeligheden i sig selv er lidt af en selvmodsigelse, og man kan ikke lade være med at spørge, hvordan disse gode mennesker overhovedet skulle kunne blive enige om parametre for, hvad der er godt og dårligt. Synes man f.eks., at en fastkurspolitik er en god eller en dårlig ting? Ja, det kunne blive en køn udredning.

Men problemet ligger jo nok også et helt andet sted, nemlig i det, der hedder argument-resistens. Nu påstår modstanderne jo igen og

igen, at alt, hvad der bliver lavet, som tilkendegiver nogle fordele ved euroen, blot er usaglig propaganda fra tilhængerside. Det må man så sige er noget af en nedgørelse af bl.a. vore egne vismænd og forskere. Men det viser også problemet i en nøddeskal. Det er jo fuldstændig ligegyldigt, hvem der skriver, og hvem der siger hvad om euroen, hvis det er positive meldinger, så vælger man hos modstanderne selvfølgelig, at man ikke vil tro på de oplysninger, man får, så er det bare propaganda, skræmmekampagne og sænkning af debatniveauet, som hr. Keld Albrechtsen postulerede fra talerstolen, sidst vi debatterede det her den 29. april.

Den holdning vil vel næppe ændre sig, hvis en rapport fra en ny ekspertgruppe skulle munde ud i en overvejende positiv tilkendegivelse om euroen. Jeg er helt sikker på, at så kan vi få lov at starte forfra på den her, ja, undskyld mig, lidt meningsløse debat, hvor jeg ikke kan sige mig fri for den følelse, at den skjulte dagsorden er, at hr. Keld Albrechtsen absolut vil have mig som tilhænger til at sige noget dårligt om euroen. Men det klarer man jo fint selv fra nejsiden, så jeg vil tillade mig at fortsætte min og Venstres kamp for, at Danmark bliver fuldgyldigt medlem af Den Europæiske Møntunion, som vi synes er en rigtig god idé.

Vi kan som sagt heller ikke denne gang støtte Enhedslistens forslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan ikke sige, at hr. Jens Rohdes synspunkt overrasker mig fundamentalt meget, men det beror jo på en hel del misforståelser, må jeg desværre sige, bl.a. på den misforståelse, at der skulle ligge i vores forslag, at disse eksperter, som også skal deltage i arbejdet, skulle sidde og forhandle sig frem til enighed om fordele og ulemper. Det er naturligvis ikke tanken. Det vil være fint, hvis eksperter kan blive enige om beskrivelsen af et konkret punkt.

Nu siger hr. Rohde f.eks., at jeg altid vil bestride fordele. Nej, det kan da godt være, at der er en fordel, f.eks. hvis man ikke skal betale et vekselgebyr, når man skal ud at rejse. Så står det da på fordelssiden, og så kan man vel få en ekspertbelysning af, hvad det egentlig betyder for økonomien hos private mennesker og hos virksomheder, og således indgår det jo. Det vil jeg da tro eksperterne kan blive enige om at beskrive. Så vil der være andre ting, de ikke kan blive enige om.

Jeg må bede hr. Jens Rohde lægge mærke til, at hans opfattelse af, hvad forslaget egentlig går ud på, altså beror på en hel del misforståelser.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg kunne spørge hr. Jens Rohde, om det ikke godt kan bekymre ham, at eksperter rent faktisk står og slår hinanden i hovedet, uden at vi faktisk får konkret redegjort for, hvad deres uenighed skyldes.

Jeg kan ikke fratage hr. Jens Rohde hans formomme om venstrefløjen og lignende, men der ligger faktisk hos os et ønske om, at når eksperter slår hinanden i hovedet, så får vi klargjort, hvori det ligger, at de nogle gange kan komme til forskellige konklusioner, således at vi som politikere og som befolkning også bedre kan bedømme, hvorfor man kommer til forskellige konklusioner.

Noget af det, vi ser som en fordel, er, hvis vi får forskellige faglige indgange til sådan en redegørelse.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg kan kun sige til hr. Knud Erik Hansen og til hr. Keld Albrechtsen, at jeg faktisk synes, at der er rig adgang til informationsmateriale og til at sammenligne forskellige argumenter på forskellige grundlag i alle de ekspertudredninger, i alle de meldinger og analyser, som vi bliver præsenteret for i den daglige debat.

Det behøver vi altså ikke at nedsætte en ny ekspertgruppe for at få en belysning af. Der er så rigeligt med stof at tage fat på.

Pia Christmas-Møller (KF):

Enhedslisten vil tilsyneladende bygge Danmarks Europadebat på en uvildig ekspertudredning. Nu har hr. Jens Rohde fra Venstre på ganske glimrende vis redegjort for, hvilke problemer der ligger i dette, for jeg forstår, at disse eksperter skal vælges ud fra forskellige holdninger til EU.

Men hvad med forskellige økonomiske skoler? Det kunne jo godt tænkes, at der var en marxistisk-økonomisk skole blandt nogle af EU-modstanderne, for så vidt også blandt EU-tilhængerne, nogle der tilslutter sig Keynes. Jo, vi kunne vel alle sammen være fristet af at få kortlagt verden sådan, at vi virkelig kunne forstå, hvordan tingene hænger sammen. Det er vel også det, der ligger bag hr. Knud Erik

Hansens indlæg her i dag. Men sådan er virkeligheden jo ikke.

Det er et spørgsmål om politiske holdninger, og når Enhedslisten nu via det her beslutningsforslag vil foregive, at man er parat til at lade den danske europadebat bygge på en sådan ekspertudredning, ja, så er det næsten til at grine af for folk, der har humoren sådan nogenlunde i behold.

Her har vi at gøre med det mest forbenede politiske parti i Folketinget, hvad angår EU, og så søger partiet at bilde vælgerne og så andre ind, at det nu er eksperterne, der skal give os sådan en slags facitliste, som vi alle sammen efterfølgende vil rette ind efter. Det er jo at stikke folk blå i øjnene. Vi kan ikke løse en politisk diskussion med eksperter. Eksperterne skal bidrage, ja, men eksperterne er også vælgere med politiske holdninger. Vi må som medlemmer af et demokrati, som borgere i et demokrati, som folkevalgte her i Folketinget, tage ansvaret på os, søge oplysninger, og de skal så naturligvis også være til stede.

Lad mig sige det med det samme: Det Konservative Folkeparti afviser Enhedslistens forslag. Der er ikke noget nyt at hente frem i nye ekspertundersøgelser. Der foreligger allerede talrige undersøgelser netop af eksperter af forskellige skoler og med forskellige holdninger. Der ligger undersøgelser fra fagfolk, fra økonomer, og vi får nu også en fra DUPI. Der er masser af mennesker med stor viden på det europæiske område, som bidrager med deres viden, deres holdninger, og deres gæt på, hvad fremtiden måtte bringe.

Sådan skal det være. Så Enhedslistens ønske om en åben, fri og fair debat kan vi kun tilslutte os 100 pct., men vi tror ikke på, at en ekspertudredning kan give os en facitliste.

I Danmark har vi siden 1991 diskuteret ØMU'en, og det skal vi blive ved med. Vi skal have en intensiv diskussion om ØMU'en og de øvrige forbehold, som Danmark har over for traktaterne. Vi skal også diskutere andre sager, der vedrører den europæiske udvikling, men jeg kan ikke lade være med at spørge mig selv: Hvis nu Enhedslisten fik lov til at etablere sådan en ekspertgruppe, ville Enhedslisten så selv følge eksperternes råd? Jeg tvivler. Når man tænker på den fanatisme, der præger netop Enhedslistens propaganda, er der intet, der tyder på, at man vil lade sig bevæge af argumenter, som kommer på tværs af partiparolen.

Så vi afviser forslaget, men siger et rungende ja til en alsidig, fair og fri europadebat, og jeg er sikker på, at den skal alle, der er til stede her i dag, nok bidrage til.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må desværre konstatere, at rækken af misforståelser fra de borgerlige ordføreres side efterhånden er ret imponerende.

Nu har man altså opfattet det sådan – og det er en helt anden udlægning, end Venstres ordfører er kommet med – fra De Konservatives side, at vi foreslår, at der skal laves en facitliste af eksperterne. Fru Pia Christmas-Møller talte endog om, om Enhedslisten nu ville følge det, eksperterne kom frem med. Vi beder ikke eksperterne tage stilling til, om den danske befolkning skal sige ja eller nej, og vi ønsker ingen facitliste. Det ligger naturligvis på ingen måde i forslaget.

Derimod var det et aldeles godt forslag, fru Pia Christmas-Møller kom med, nemlig at man tager fra forskellige økonomiske skoler: en monetarist, som det vist hedder, dem, som fru Pia Christmas-Møller lytter mest til, en marxistisk økonom, en keynesianer. Det synes jeg er et aldeles godt forslag, og det er vi helt imødekommende over for at skrive ind i betænkningen, at det vil vi gerne have med.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Jeg synes, vi skal passe på ikke at reducere den her debat til noget enten-eller. Det her forslag går altså på, at vi skal sikre os, at der er oplysning, og at vi har en tilstrækkelig oplysning på nogle punkter, hvor det er svært, og hvor det er tungt at komme igennem, og jeg synes egentlig, at fru Pia Christmas-Møller har ret, når hun f.eks. siger, der er forskellige økonomiske skoler. Det er jo netop det, der kunne være diskussionen og kunne være spændende, hvis man sikrede sig, at vi faktisk fik konfronteret de forskellige økonomiske skoler og lignende, det kunne være, for at få belyst, hvad der ligger, også af værdidomme.

For vores vedkommende ligger der faktisk et åbent forsøg på at få trængt ned bag de forskellige påstande, som også ligger hos økonomerne, så vi som folk og som politikere faktisk har et bedre beslutningsgrundlag og også bedre kan se, hvad det er for nogle værdidomme, de bygger på. Det er faktisk det, vi ønsker os, så hvis

fru Pia Christmas-Møller synes, det er spændende at have forskellige skoler, så vil jeg sige: Det er vi enige i, det kan være enormt spændende, hvis vi kan få dem til at melde klart ud.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Ikke mindst det sidste indlæg fortæller, at man gerne vil det bedste, og det er jo altid godt at ville det, men det er meget naiv tænkning, der ligger til grund. Man forestiller sig altså, at man i sådan ét overskueligt værk, som kan læses af alle, kan få både fordele og ulemper objektivt beskrevet, samtidig med at man kan få fuld indsigt i, hvilke økonomiske skoler der måtte ligge bag de forskellige vurderinger. Det er fuldstændig urealistisk, er jeg nødt til at sige.

Her blander man altså en ekspertdiskussion sammen med en politisk diskussion, og det er ikke det, der er behov for. Tingene er komplicerede nok i forvejen.

Så hr. Keld Albrechtsen: Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte forslaget, selv om der måtte blive indføjet nogle bemærkninger om, at også forskellige økonomiske skoler skal repræsenteres blandt eksperterne.

Må jeg så ikke gøre indsigelse imod hr. Keld Albrechtsens påstand om, at jeg skulle være tilhænger af den monetaristiske skole. Det er ingenlunde tilfældet, men hr. Keld Albrechtsen må vel kunne give mig ret i, at det kræver ganske meget bare at forklare tankesættet bag en monetarist kontra en marxist. Det kræver ganske meget, for det har mange afledte effekter for bedømmelsen af, hvad der er en økonomisk fordel og ulempe på kort, mellemlang og lang sigt. Det må hr. Keld Albrechtsen kunne give mig ret i for derved at hjælpe sine kolleger fra SF en lille smule ud af naivitetens sand.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Knud Erik Hansen som ordfører.

Knud Erik Hansen (SF):

Jamen, det kan være, fru Pia Christmas-Møller får mulighed for endnu en gang at hjælpe mig ud af naivitetens sand – efter denne her tale altså. Men jeg skal da gerne sige, at vi ser det, vi nu laver med ØMU'en og en mulig folkeafstemning, som et utrolig vigtigt element for Danmark, også for vores eksistens som nation, hvor vi med ØMU'en kan risikere at komme til at afgive en suverænitet, som er meget stor, og som har stor betydning for os fremover.

Hvis vi skal have den debat, så mener vi, det er vigtigt, at tingene er belyst, og med al mulig respekt for demokratiet må vi gøre os alle mulige anstrengelser for at sikre os, at tingene er belyst så godt som muligt, og det her er kompliceret stof.

Det er også i modstrid med det billede, der i høj grad gælder rundt omkring i befolkningen, hvor mange faktisk opfatter ØMU'en som noget med, at man undgår at veksle, når man skal til udlandet. Nogle har måske også den holdning, at hvis man kan få dronningens portræt på den ene side af mønten, ja, så går det måske meget godt.

Jeg synes egentlig også, det har været hjulpet meget godt af de partier, der er tilhængere af ØMU'en, med denne forsimplede holdning. Regeringens materiale har heller ikke været opløftende at se, det har også været nogle skønmalier med udeladelse. Hvis vi tager Økonomiministeriets ØMU-pjece, ser vi, at det også er et skønmaleri, hvor man som begrundelse for ØMU'en siger, at den skal lette handelen, og så sparer man vel vekselomkostninger, og så nævner man gensidig forståelse landene imellem; det er meget simpelt, men det er komplicerede ting, vi snakker om.

Vi manglede også nogle redegørelser for, hvis det nu går dårligt for økonomien, hvad så? Mange af de ting, vi diskuterer nu, baserer sig jo på, at det går godt med Europas økonomi. Men hvad nu, hvis det går dårligt, hvad så? Hvad er forholdet til de central- og østeuropæiske lande med hensyn til ØMU'en?

Der er mange ting, men ikke mindst – det var jeg oppe at sige før – at jeg synes, at det, der gør det uklart, er, at eksperter faktisk også skændes, og det er uklart at se, hvor forskellene ligger, og hvorfor de forskelle ligger der. Der kunne vi se en idé i, at vi systematisk fik nogle økonomer eller andre eksperter med forskellige holdninger til at blive konfronteret med hinanden, således at de klart kunne redegøre over for hinanden, hvad det er for nogle standpunkter, de har til nogle aktuelle spørgsmål.

Det er ikke noget, der skal gå hele verden rundt, det forestiller jeg mig ikke. Vi skal ikke lave en ny økonomisk lærebog, men omkring de aktuelle spørgsmål – vi har ØMU-debatten – se på, hvad det er for nogle ting, der gør, at eksperter tolker teknikken og mekanismerne bagved forskelligt. Det er vores ønske til det her.

Og så vil jeg sige: Om det skal have den ene eller den anden form, kunne vi måske så drøfte i Europaudvalget. Det kan godt være, at noget af det, som nu er i gang, faktisk dækker noget af behovet, således at vi kan nøjes med at supplere med nogle andre betingelser. Det synes jeg må stå sin prøve, når vi kommer lidt tættere på i Europaudvalget.

Vores ønske er i hvert fald at sikre os, at vi får et godt grundlag for debatten. Og det er ikke at udelukke en folkelig debat, men netop at give et grundlag for, at den folkelige debat ikke bliver præget af myter og andre letkøbte argumenter.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Der var bare et enkelt punkt i hr. Knud Erik Hansens tale, som jeg lige hæftede mig ved, nemlig det, at vi ikke skal udelukke den folkelige debat.

Mener hr. Knud Erik Hansen, at hvis Enhedslistens forslag ikke bliver vedtaget i dag, så har vi udelukket den folkelige debat? Det lød faktisk sådan i hr. Knud Erik Hansens indlæg.

(Kort bemærkning).

Knud Erik Hansen (SF):

Nej, det kan jeg ikke genkende. Jeg skal takke. Hvis jeg har givet udtryk for sådan noget, kan jeg klart sige, at det ikke er tilfældet.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg takker selvfølgelig for det klare svar, og det var også det, jeg fangede i forbifarten. Når jeg alligevel tog det op her i forbindelse med en kort bemærkning, er det, fordi det hovedsynspunkt, som hr. Knud Erik Hansen fremfører i sin tale her i dag, er, at vi skal fremme den folkelige debat. Heri er jeg fuldstændig enig, og det er vi fra Kristeligt Folkepartis side.

Men det, som jo er kernen i forbindelse med Enhedslistens forslag her i dag, er, om en debat mellem forskellige økonomiske skoler – og det er jo det, vi har hørt var tæmt hos hr. Keld Albrechtsen tidligere i debatten – skulle være med til at fremme en folkelig debat. Derfor synes jeg faktisk, at det tema er væsentligt, og jeg forstår også på det, som hr. Knud Erik Hansen sagde for lidt siden, at det i virkeligheden ikke er en sådan debat, hr. Knud Erik Hansen og SF ønsker, altså en debat mellem forskellige økonomiske skoler. Derfor undrer

det mig i virkeligheden, at SF og hr. Knud Erik Hansen støtter det forslag, som Enhedslisten her har fremsat.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne indlede min ordførertale om B 2 med at fremføre følgende på vegne af folketingsmedlem hr. Frank Dahlgaard:

Jeg støtter dette forslag både for så vidt angår ønsket om en uvildig ekspertudredning af fordele og ulemper for Danmark ved at tilslutte sig euroen og med hensyn til at få belyst, i hvilket omfang den danske grundlov er i overensstemmelse med Amsterdamtraktaten på euroområdet.

I Sverige forelå der allerede i 1996 en ekspertudredning af fordele og ulemper ved ØMU'en set med svenske øjne – den såkaldte Kalmfors-rapport. Også vi bør have et sådant grundlag, før de danske vælgere ved den bebudede folkeafstemning skal vælge mellem euroen eller kronen. Man må anstændigvis give vælgerne muligheden for at forstå konsekvenserne af den ene eller den anden beslutning.

I øvrigt er jeg bekendt med, at Rådet for Europæisk Politik har fået tilsagn fra en række danske professorer inden for områderne nationaløkonomi og statsret, om at de nu er parate til at påtage sig opgaven med en uvildig udredning af euroen.

Hvad der mangler, er blot en bevilling på 800.000 kr., så kan projektet sættes i gang, og udredningen kan foreligge i juni 2000.

Jeg vil kraftigt opfordre regeringen eller et flertal i Folketinget til at bevilge disse penge, så vi kan få sat arbejdet med den uvildige ekspertudredning i gang. Citat slut.

Jeg skal meddele, at Dansk Folkeparti fuldstændig kan tilslutte sig de synspunkter, hr. Frank Dahlgaard gør gældende, og jeg vil derudover tilføje, at det selvfølgelig ikke er os ubekendt, at der frem til en folkeafstemning vil blive udarbejdet en masse materiale på både ja- og nejsiden. Men vi mener, der er behov for rapporter, som belyser så alsidigt som overhovedet muligt, også fordi skævvridningen i forhold til ja- og nej materialet vil blive så markant, som det åbenlyst vil være tilfældet.

Vi mener, at både Rådet for Europæisk Politik og DUPI, men også Folketing og regering bør påtage sig den opgave. Vi ser ikke, at det ene udelukker det andet, og derfor mener vi også, at det forslag, der ligger her fra Enhedslistens side, bør nyde fremme.

Afslutningsvis skal jeg sige, at vi fra Dansk Folkepartis side beklager, at der stadig væk er risiko for, at flertallet i Folketinget vil iværksætte en lynafstemning på et eller andet tidspunkt. Vi har flere gange tidligere under debatter forsøgt at få en aftale i stand mellem Folketingets partier, både tilhængere og modstandere af kronen, om, at der bør gå en vis mindstetid fra udskrivelsen af folkeafstemning, til den afholdes. Vi mener, at det vil skabe større sikkerhed for en fair debat omkring euroen kontra kronen.

Vi har desværre ikke kunnet få den tilkendegivelse fra andre partier. Den eneste, vi har fået, er fra Venstre, der under en tidligere debat har spillet meget klart ud og nærmest bekræftet, at man vil forbeholde sig retten til at gå sammen med andre partier om at lave en sådan lynafstemning.

Det beklager vi meget, men konklusionen fra vores side er altså, at vi støtter B 2.

Elisabeth Arnold (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte det af Enhedslisten fremsatte beslutningsforslag om en uvildig ekspertudredning. Men vi deler ønsket om en alsidig og fair europadebat, og vi mener faktisk også, vi har en sådan i Danmark. Vi afsætter midler til oplysningsaktiviteter hvert eneste år. Der er masser af folk, som kan trække på disse oplysningsaktiviteter, og der er ingen personsanseelse, når man søger disse midler om at deltage i debatten.

Vi har efterhånden diskuteret ØMU'en i mange år, og Danmark har aldrig sagt hverken ja eller nej til den. Vi har en vent og se-holdning, kan man sige, som kan være kritisabel, men som ikke desto mindre er opstået, fordi ØMU'en er sat i gang uden vores medvirken. Og derfor har vi muligheden for en enestående situation, nemlig at studere, hvordan det går i ØMU-landene, i eurolandene undervejs. Vi kan så at sige sidde i første parket og iagttage, hvordan udviklingen går i de lande, som er med i euroen, og vi kan som udenforstående land tage vores bestik af den udvikling, både hvad angår det politiske, det økonomiske og det statsretlige.

Vi tror ikke på, at det er muligt at lave en uvildig ekspertudredning. Og det er da i virkeligheden heller ikke det, som forslaget går ud på. Forslaget går ud på at sammensætte et udvalg med politiske, økonomiske og statsretlige eksperter med forskellige holdninger til EU, og det vil sige, at udvalget i virkeligheden skal

stemme sig frem til, hvad de vil anbefale, eller komme med en masse mindretalsudtalelser.

Og så er store dele af befolkningen jo faktisk lige vidt. Så står man igen tilbage med beslutningen: Kan man lide europæisk integration – ja eller nej? Kan man lide en politisk beslutning om et tættere samarbejde også på dette område med de øvrige EU-lande? Det bliver det, der i sidste instans bliver afgørende.

Der vil komme, og er allerede kommet mange forskellige bidrag til debatten, og den hilser vi med glæde velkommen i Det Radikale Venstre. Vi deltager også selv i den. Vi har en formodning om, at der er flertal i vores vælgerkorps – der er i hvert fald hos vores tillidsfolk – om deltagelse i ØMU'en. Jeg er også selv positiv.

Men det er jo til syvende og sidst den enkelte vælgers afgørelse. Det er stemmesedlen, som den enkelte vælger har i hånden, der kommer til at afgøre det endelige resultat. Og det afventer vi med sindsro, når den dag engang måtte komme. Men vi deltager med alle vores kræfter i en fair og alsidig europadebat.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er helt enig i det, der er hensigten bag Enhedslistens forslag, som vi har til behandling her i dag, nemlig at vi skal have en alsidig og fair europadebat. Spørgsmålet er så, hvordan vi sikrer det. Enhedslisten peger med sit forslag i dag på, at det vil være godt at få nedsat en uvildig ekspertudredning i den forbindelse. Det tror vi så til gengæld ikke så meget på.

Vi mener, at der fra Folketingets side er gjort meget også for at sikre en alsidig og fair europadebat. Nævnet vedrørende EU-oplysningen er nedsat og fordeler en lang række midler til forskellige organisationer med forskellige synspunkter, som netop er med til at sikre en alsidig debat. Rådet for Europæisk Politik har også på forskellig måde bidraget til debatten og er også på vej med en udredning om de konsekvenser, det vil få for Danmark, hvis man tilslutter sig ØMU'en. DUPI er på vej med en udredning, og derfor er det faktisk vores holdning, at der ikke er behov for mere statsstøttet information og debat på det her område for at sikre en mere alsidig og fair europadebat.

Vi tror nemlig ikke på, at en alsidig og fair europadebat er ligefrem proportional med antallet af rapporter og mængden af oplysningsmateriale inklusive ekspertudredninger. Vi tror

faktisk på, at den alsidige og fair europadebat først og fremmest lykkes, hvis de politiske partier bl.a. kaster sig ind i debatten, selv forsøger at få belyst fordele og ulemper, at vi afprøver hinandens argumenter for og imod, mere end vi overlader det arbejde, som i virkeligheden er folkestyrets arbejde, til såkaldt uvildige eksperter. Det er faktisk i høj grad vores ansvar, at vi får en debat om fordele og ulemper, mere end ved at låse det spørgsmål inde i et arbejde begået alene af eksperter.

Det siger jeg, uden at jeg skal underkende eksperternes betydning også for den videre debat, og deres betydning i forhold til at fremskaffe også et kvalificeret beslutningsgrundlag. Men vi fremmer altså ikke nogen folkelig debat ved at få et papir eller en stak papirer, som belyser forskellige økonomiske skolers syn på f.eks. ØMU'en, som er det tema, Enhedslisten har bragt op i debatten her i dag.

Vi kan altså ikke, selv om vi synes, at udgangspunktet er positivt fra Enhedslistens side, støtte det forslag til beslutning, som partiet har fremsat her i dag.

Kim Behnke (FRI):

I hr. Keld Albrechtsens beslutningsforslag indledes bemærkningerne med følgende: »For-slagsstillernes udgangspunkt er, at vi ikke ser nogen grund til at afholde en ny folkeafstemning om at afskaffe det danske forbehold over for euroen.«

Vi er i Frihed 2000 fuldstændig enige med hr. Keld Albrechtsen i det synspunkt.

Problemet er jo så, når vi nu er modstandere af, at Danmark skal opgive kronen, om vi så skal lade os snakke med på en debat, eller vi skal forhindre, at man træffer beslutning om en ny folkeafstemning. Vi er af den opfattelse, at det fortsat gælder om at hindre en ny folkeafstemning, at det fortsat gælder om at fastholde de danske forbehold, og at vi ikke lader os lokke med på den vogn, som unionstilhængerne jo kører, der hedder, at det kun er et spørgsmål om tid, så kommer der en folkeafstemning, og det kun er et spørgsmål om tid, så skal man nok få overtalt den danske befolkning til at afskaffe den danske krone. Og det er problemet, vi har foran os, om vi selv er med til at fremme den proces.

De mange publikationer, der hidtil er lavet, specielt af Økonomiministeriet, kunne jeg forstå på den socialdemokratiske ordfører, hr. Buksti, at man ikke er så begejstret for, fordi Socialde-

mokratiet var modstander af en statsstyret eurodebat, men det er jo i middelsvært grad det, de rapporter har været udtryk for. De har alle sammen udelukkende haft til formål at bilde den danske befolkning ind, at vi skal afskaffe kronen. Vi er af den opfattelse, at der findes ingen argumenter, jeg gentager, ingen argumenter for at afskaffe kronen, andet end nogle argumenter, man finder på til lejligheden.

Da vi havde debatten i sin tid om Maastricht-traktaten, ja, så fik man lokket folk til at tro, at det ville være nemmere at rejse rundt i Europa. Man hævdede, at det ville være nemmere for erhvervslivet. Og de, der rigtig skulle kanøfler, fik at vide, at hvis ikke de stemte, så mistede de deres arbejdsplads. Sådant bliver den næste afstemning også. De tykke rapporter med de saglige argumenter bliver stående på hylderne, og så er der frit slag, og der vil vi antagelig komme til at opleve, at unionstilhængerne vil bruge de mest ubehagelige argumenter for at tvinge hver eneste jastemme ud af den danske befolkning.

De, der kommer til at bestemme, hvad hr. og fru Jensen stemmer, bliver langt hen ad vejen medierne, pressen, for uanset hvor oplyst vi glæder os over at den danske befolkning er, så er det her jo svært stof, og derfor bliver det afgørende, hvordan pressen behandler stoffet op til sådan en afstemning. Og der er det naturligvis vigtigt, at der ligger et ordentligt grundlag. Og vi glæder os da til at se både den rapport, som Rådet for Europæisk Politik er i gang med, og også den udredning, der kommer fra Dansk Udenrigspolitisk Institut.

Men når vi når helt frem til snorene, når det er besluttet, at der – hvis det sker – skal være en folkeafstemning, og vi har en dato, ja, så er der brug for så tæt op mod, at den debat forud for afstemningen går i gang, som muligt, et opdateret papir til brug for pressen og de mere interesserede dele af den danske befolkning. Og dér er Enhedslistens beslutningsforslag velegnet til at nedsætte en gruppe, der kan lave dette opdaterede papir. For tiden går jo, og en række af de publikationer, som stadig væk står på hyl-derne, er jo i dag at betragte som forældede.

Så har vi et par anbefalinger til Enhedslisten i forhold til selve forslagets tekst. Vi mener, der burde være en pind, hvor man også afdækker, hvilke konsekvenser det skal have for Grønland og Færøerne, som jo i dag er i møntunion for Færøernes vedkommende med Danmark, og Grønland har den danske krone, til trods for at Grønland står uden for Det Europæiske Fælles-

skab. Så vi mener, der mangler en pind, hvor man også får afdækket: Hvad skal der ske for Grønlands og Færøernes vedkommende? Skal de kunne fortsætte med kronen, eller bliver de tvunget ind i den økonomiske union?

Endelig i forhold til undersøgelserne i relation til grundloven har vi jo vores egen grundlovs § 26, der taler om, at det er kongen, der har monopol på at slå mønt. Nu er der heldigvis ikke nogen konge her i Europa, men hvad med den danske grundlov lige præcis på det punkt og ikke kun på spørgsmålet om afgivelse af suveræniteten? Det synes vi kunne forbedre forslaget, så det håber vi at hr. Keld Albrechtsen tager med.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne starte med at takke hr. Kim Behnke, hr. Knud Erik Hansen og hr. Thulesen Dahl for en positiv modtagelse af forslaget, og jeg kan straks sige med hensyn til de supplerende forslag, hr. Kim Behnke stiller, at dem er jeg ganske enig i bør inddrages.

Hr. Kim Behnke kom også ind på et grundlæggende problem, som vi selvfølgelig også overvejer i Enhedslisten hvordan vi tackler, nemlig spørgsmålet om, at tiden bestemt ikke er inde til at holde en folkeafstemning. Og det vil jeg gerne supplere lidt med også i sammenhæng med et spørgsmål, som jeg var inde på til hr. Jacob Buksti, nemlig spørgsmålet om grundlovsredegørelsen, for vi ved jo, at betingelserne for deltagelse i euroen bliver lavet om på regeringskonferencen.

Derfor er det selvfølgelig klart, at nogen endegyldig konklusion for det første på spørgsmålet, om man overhovedet skal have en folkeafstemning om euroen, dernæst på spørgsmålet om grundloven, jo først kan drages, når vi kender resultatet af regeringskonferencen, for alt andet ville jo være at føre befolkningen bag lyset. Hvis man begyndte at lave en folkeafstemning om euroen, inden man har taget stilling til resultatet, inden man har taget stilling til regeringskonferencen, ja, så ved man jo i realiteten ikke, hvad man stemmer om. Så stemmer man om en euro, der vil blive lavet om ganske kort tid efter en folkeafstemning. Så af elementære demokratiske og grundlovmæssige årsager må en eventuel beslutning om en folkeafstemning selvfølgelig afvente regeringskonferencen og efter min opfattelse også en folkeafstemning om regeringskonferencen.

Jeg håber, hr. Jacob Buksti kan give tilsagn om på Socialdemokratiets vegne, at en sådan fremgangsmåde selvfølgelig vil være et basalt demokratisk krav.

Det bringer mig så over til indholdet i en grundlovsundersøgelse. Jeg har godt forstået på debatten, hvad flertallet vil og ikke vil, men jeg håber så, vi i Europaudvalget kan blive enige om, at det, som mangler i den undersøgelse, som Rådet for Europæisk Politik gennemfører – og den er vi glad for bliver gennemført; det vil jeg gerne understrege – er, at vi kan få lavet supplerende undersøgelser af det, blandt andet om grundlovsspørgsmålet.

Hr. Jacob Buksti nævnede nogle professorer, som har udtalt sig, og de har selvfølgelig udtalt sig på det eksisterende grundlag, og på det eksisterende grundlag er det muligt at Højesteret ville sige, at det kan rummes inden for grundloven. Det ved vi jo ikke. Det er jeg ikke sikker på at Højesteret ville sige, og det bliver jo muligvis afprøvet, fordi der kan være medlemmer af hr. Jacob Bukstis parti, som rejser det ved domstolene, og vi synes, det ville være en aldeles god idé, hvis de gør det, så vi kan få det afprøvet.

Men man kan bare ikke få det endeligt afprøvet, inden vi kender resultatet af regeringskonferencen, for først da kender vi den traktat, som kommer til at gælde for euroen, og derfor er det selvfølgelig vigtigt, at spørgsmålet kommer ind i en uvildig undersøgelse.

Det er slet ikke sikkert, den kan gennemføres for langt frem i tiden, når vi kender grundlaget. Det skal erkendes. Men på det tidspunkt kan man altså meget vel stå i den situation, at man på regeringskonferencen har vedtaget en ny traktat, som klart overskrider, hvad grundloven kan rumme.

Og jeg synes da selvfølgelig, det er fint, at vi har en konference i Folketinget i morgen og i overmorgen, hvor også det her spørgsmål kan rejses. Det vil det uden tvivl også blive, men jeg håber, at alle på baggrund af det, der nu ligger foran os, kan se, at grundlovsspørgsmål ikke er så enkle, som hr. Jacob Buksti måske lige forestillede sig, da han holdt sin ordførertale her ved indledningen af debatten.

Jeg håber i hvert fald, at det, jeg har sagt her, giver hr. Jacob Buksti noget at tænke på, og også ministeren, for jeg tror, man har lagt en tidsplan i Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres ledelse, hvor man slet ikke har taget

højde for de komplikationer, der sker på grund af regeringskonferencen.

Jeg spurgte økonomiministeren tidligere på dagen, om hun vil garantere, at der kommer en folkeafstemning om regeringskonferencen, hvis den indvirker på den danske undtagelse, og jeg forstod hendes svar sådan, at det gav hun faktisk tilsagn om, hvad hun jo naturligvis også måtte gøre, for undtagelserne tilhører jo ifølge statsministeren befolkningen.

Men der kommer jo så spørgsmålet om fortolkningen af den danske undtagelse. Efter min opfattelse indebærer den jo, at vi også er undtaget fra social harmonisering, harmonisering af skatte- og finans-, arbejdsmarkeds- og sociallovgivning, og hvis det bliver inddraget under flertalsafgørelser på regeringskonferencen, hvad meget jo desværre tyder på, ja, så har man altså også et spørgsmål om forholdet til den danske undtagelse i forhold til den nye traktat.

Så jeg vil opfordre til, at man tager disse her spørgsmål om grundloven og om forholdet til den danske undtagelse på regeringskonferencen meget alvorligt. Og det indebærer faktisk, at man må arbejde med en helt anden tidsplan, tror jeg, end den, statsministeren regnede med, da han talte til Socialdemokratiets kongres, og da han holdt sin åbningstale her for en måneds tid siden i Folketinget. Da var det lige ved at gå lige lovlig hurtigt.

Nu får vi så en debat om det med regeringskonferencen senere, ikke i den her måned, men så vidt jeg husker den 4. december, og da kan vi så komme lidt dybere ned i den her problematik, håber jeg, men jeg synes, jeg ville gøre opmærksom på, at det problem står vi altså over for, og at det kræver meget mere tid, tror jeg, end regeringspartierne havde forestillet sig, hvis det skal gå ordentligt og demokratisk til.

Og det hænger altså også sammen med vores ønske om den her uvildige redegørelse. Men vi får så mulighed for både i Europaudvalget og under den debat om regeringskonferencen den 4. december at komme mere til bunds i det. Og så tror jeg også, at forståelsen – også hos et flertal i Europaudvalget – for, at det måske alligevel ikke var helt så tosset, det Enhedslisten her havde foreslået, vil komme til veje undervejs.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 3:

Forslag til folketingsbeslutning om overholdelse af de fire danske EU-undtagelser.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL).

(Fremsat 7/10 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg må sige til start, at regeringen agter at efterleve de danske EU-forbehold med stor omhu, som vi har gjort det hidtil, og i anledning af de bemærkninger, som hr. Keld Albrechtsen netop har gjort om de danske forbehold, ønsker jeg at slå dette fast.

Ingen regeringskonferencer eller de tidsforskydninger, hr. Albrechtsen talte om, rækker ved den ganske enkle kendsgerning, at vi skal til folkeafstemning, hvis de danske forbehold skal væk. Og vi skal til folkeafstemning, hvis der er tale om at overlade beføjelser, der tilkommer rigets myndigheder, til mellemfolkelige organisationer. Det er så utrolig enkelt; det er det før denne debat, og det er det efter denne debat.

Regeringen har redegjort for indholdet og betydningen af de danske forbehold. Forsvarsforbeholdet har været behandlet i Udenrigsministeriets notater, fremsendt til Europaudvalget og Udenrigspolitisk Nævn den 20. juli i år. Forbeholdet om retlige og indre anliggender har været behandlet i et notat af 5. oktober i år, fremsendt til Europaudvalget den 7. oktober. Jeg henviser til notaterne. Spørgsmålet er i øvrigt også drøftet her i salen i forbindelse med